

Népesedési folyamatok

Demográfiai mutatók

1. Természetes szaporodás

- Élveszületések és halálozások számának különbsége, ezer lakosra számítva (‰-ben adják meg)
- Ha pozitív → népességnövekedés
- Ha negatív → népességcsökkenés (természetes fogyás)

Demográfiai mutatók

2. Tényleges szaporodás

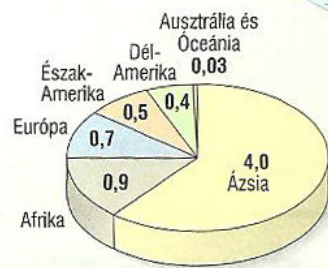
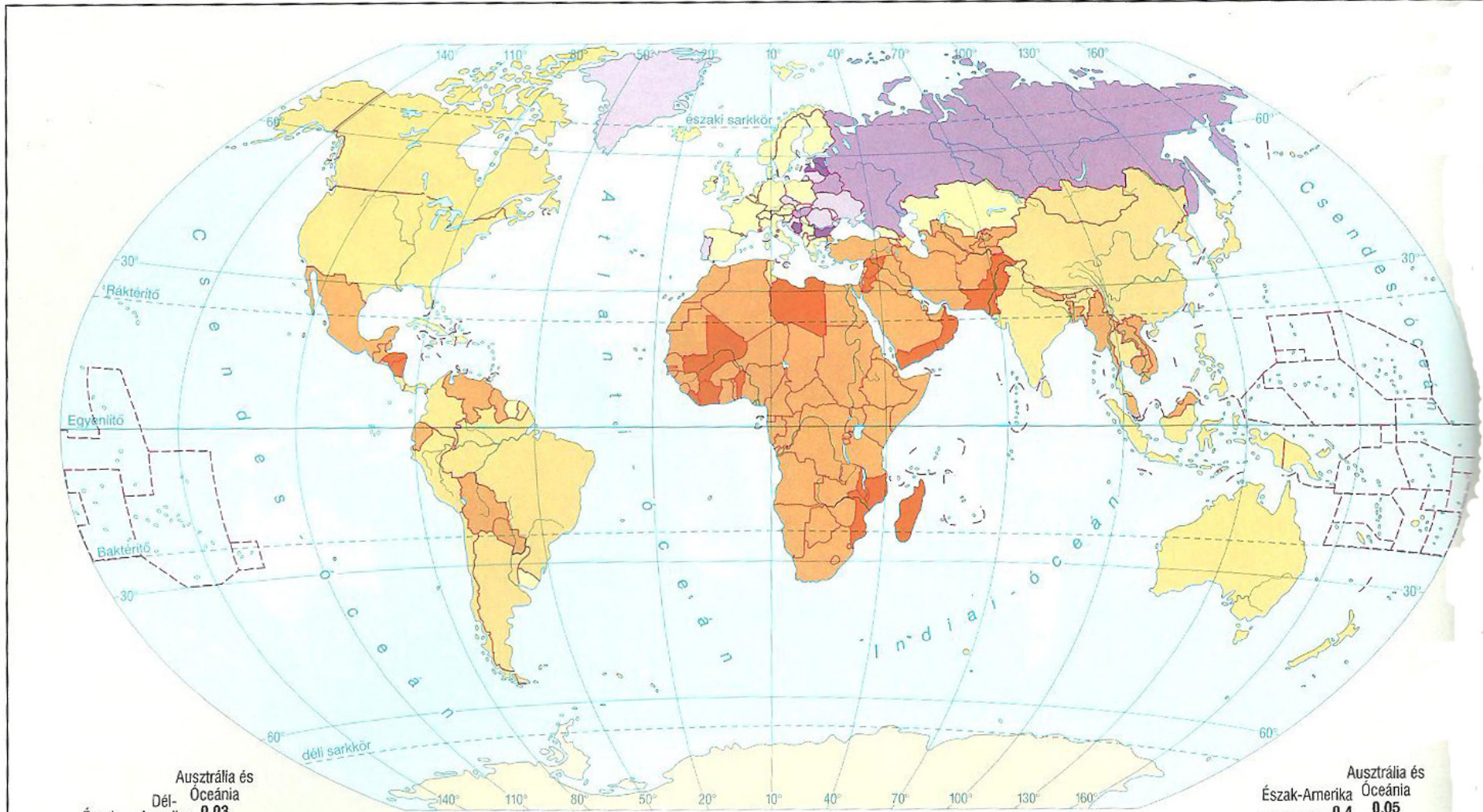
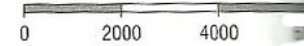
- Természetes szaporodás \pm vándorlási egyenleg
- Vándorlási egyenleg: bevándorlások számának és az elvándorlások számának különbsége

A természetes szaporodás történeti mutatói (%-ben, évi átlagban)

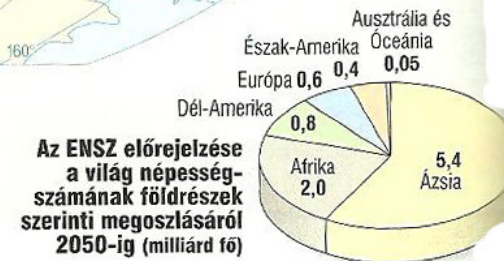
Időszak	Fejlett	Fejlődő	Világ összesen
	régiók		
Ezer lakosra jutó élveszületés			
1750–1800	38	41	40
1800–1850	39	41	40
1850–1900	38	40	39
1900–1950	26	41	36
1950–2000	18	35	31
Ezer lakosra jutó halálozások			
1750–1800	34	37	36
1800–1850	32	36	35
1850–1900	29	38	35
1900–1950	18	32	27
1950–2000	9	14	13
Ezer lakosra jutó természetes szaporodás			
1750–1800	4	4	4
1800–1850	7	5	5
1850–1900	9	2	4
1900–1950	8	9	9
1950–2000	9	21	18

A világ országainak természetes szaporulata

1 : 210 000 000

A világ népesség-számának földrészek szerinti megoszlása (milliárd fő)

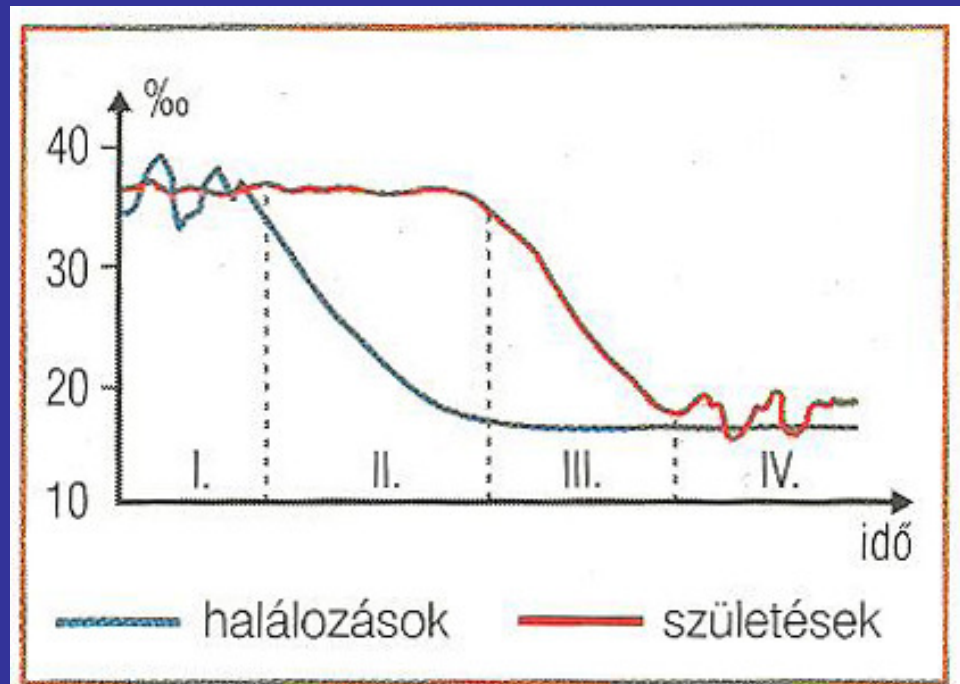

Az ENSZ előrejelzése a világ népesség-számának földrészek szerinti megoszlásáról 2050-ig (milliárd fő)

Népesedési szakaszok

I. szakasz

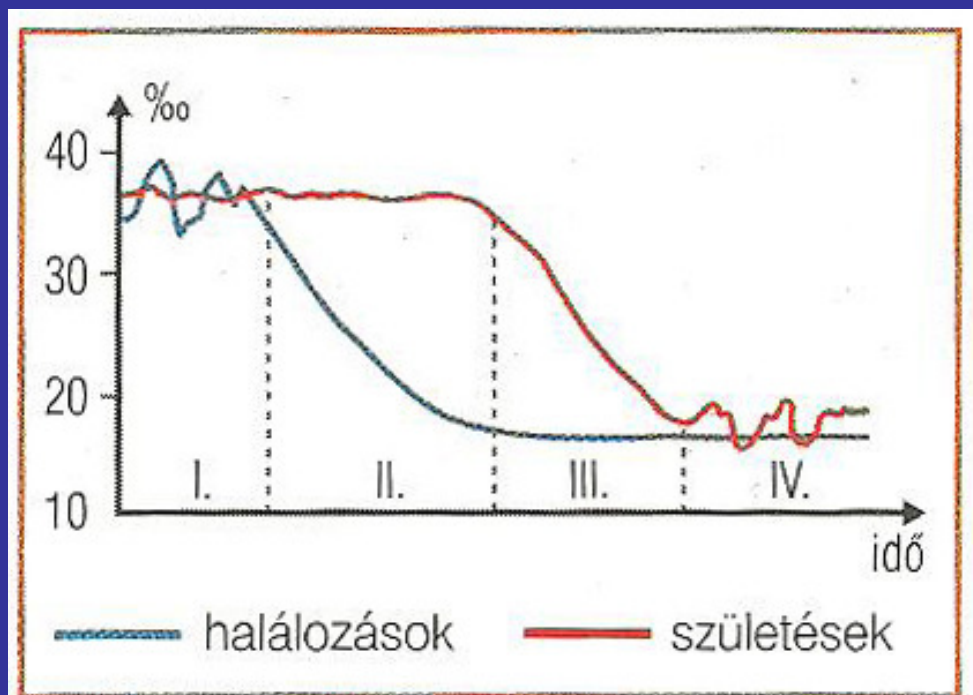
- Magas születésszám és magas halálozási szám
- Lassú népességgyarapodás
- Magas csecsemőhalandóság
- Alacsony átlagéletkor
- Járványok
- Mára az összes ország túljutott ezen a szakaszon

A népesedési folyamat szakaszai

II. szakasz

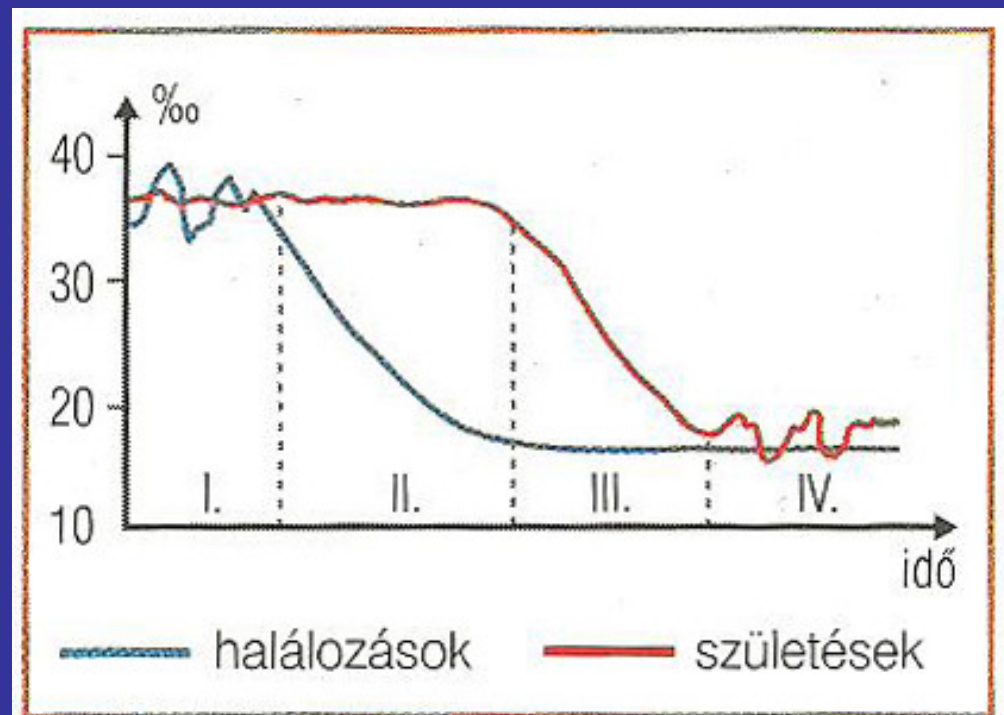
- Magas születésszám, gyorsan csökkenő halálozási szám → rohamosan növekvő népességszám
- Életkörülmények javulása
- Járványok visszaszorulása
- Gazdasági fejlődés
- A szegényebb fejlődő országok tartanak ennél a szakasznál

A népesedési folyamat szakaszai

III. Szakasz

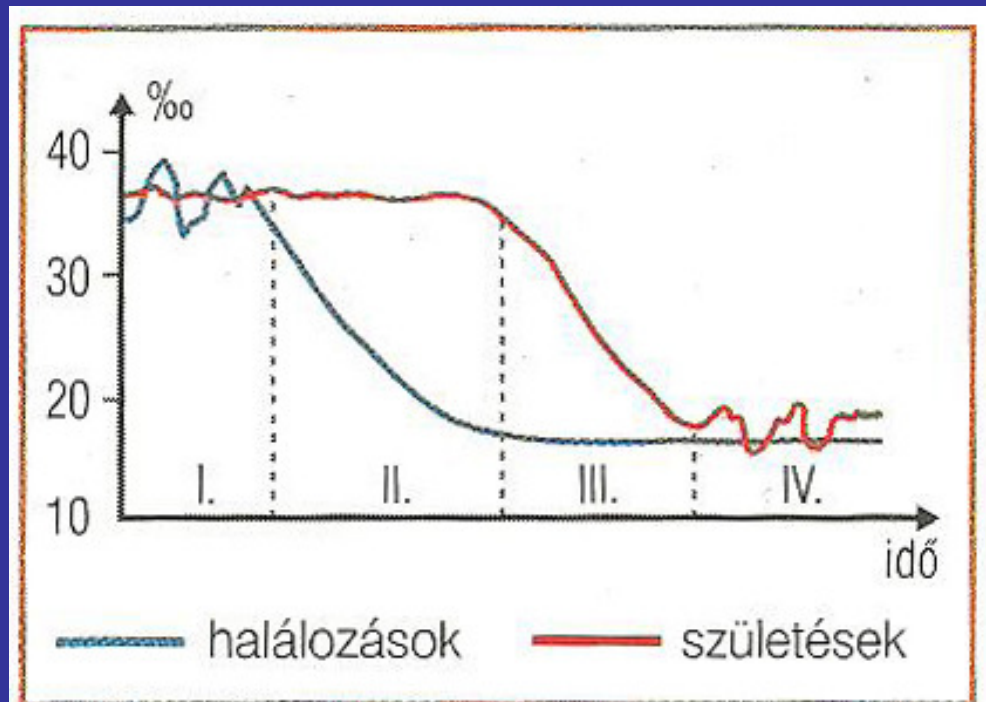
- Csökkenő születésszám, tovább csökkenő halálozási szám → mérséklődő népességnövekedés
- Jobban iparosodott fejlődő országok tartoznak ide (pl. Kína)
- Egyes fejlett országok is ide sorolhatók

A népesedési folyamat szakaszai

IV. szakasz

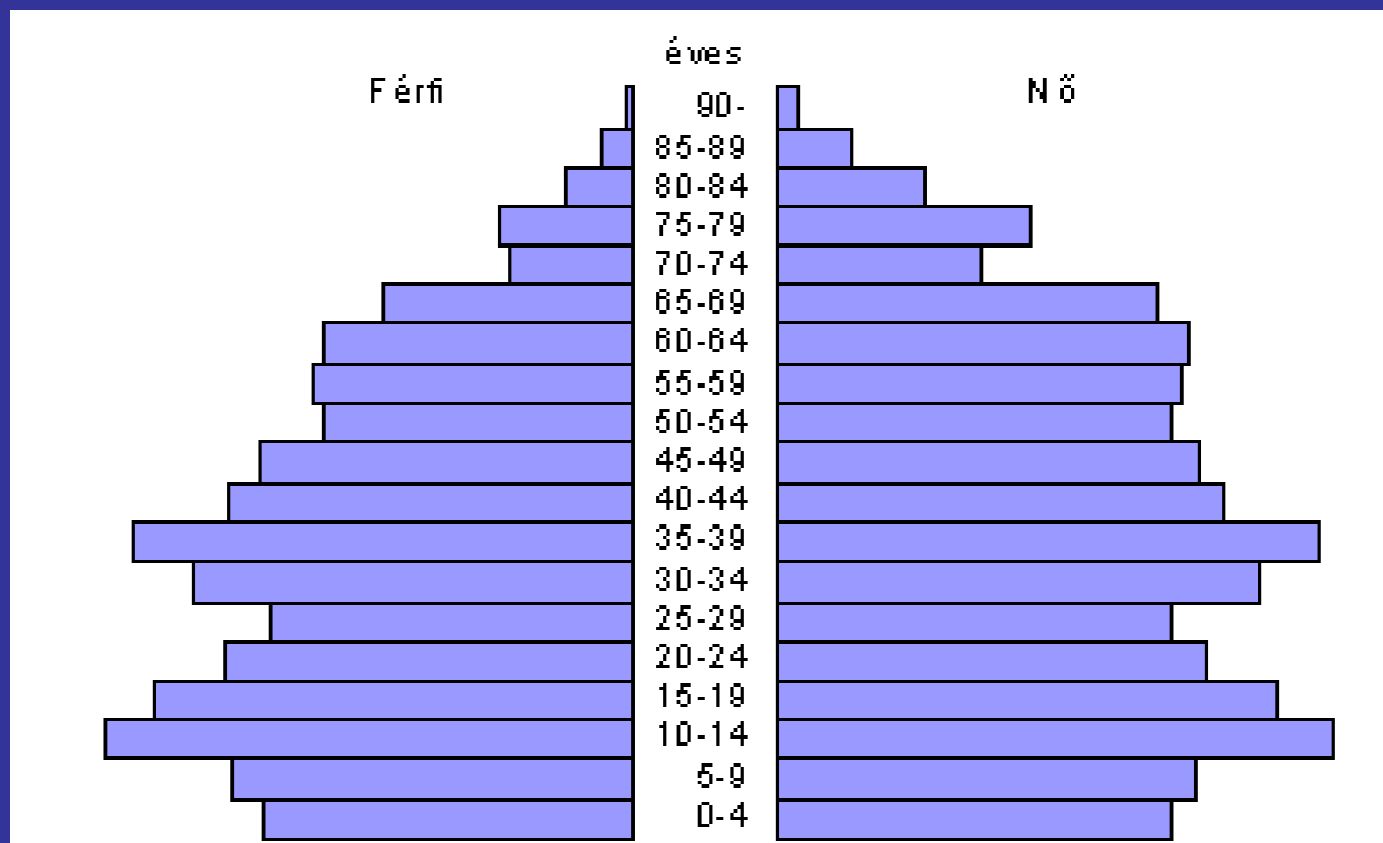
- Alacsony születésszám, alacsony halálozási szám → alig gyarapodó vagy fogyó népesség
- Európa több országa (Németország, Ausztria, Magyarország, volt szocialista országok)

A népesedési folyamat szakaszai

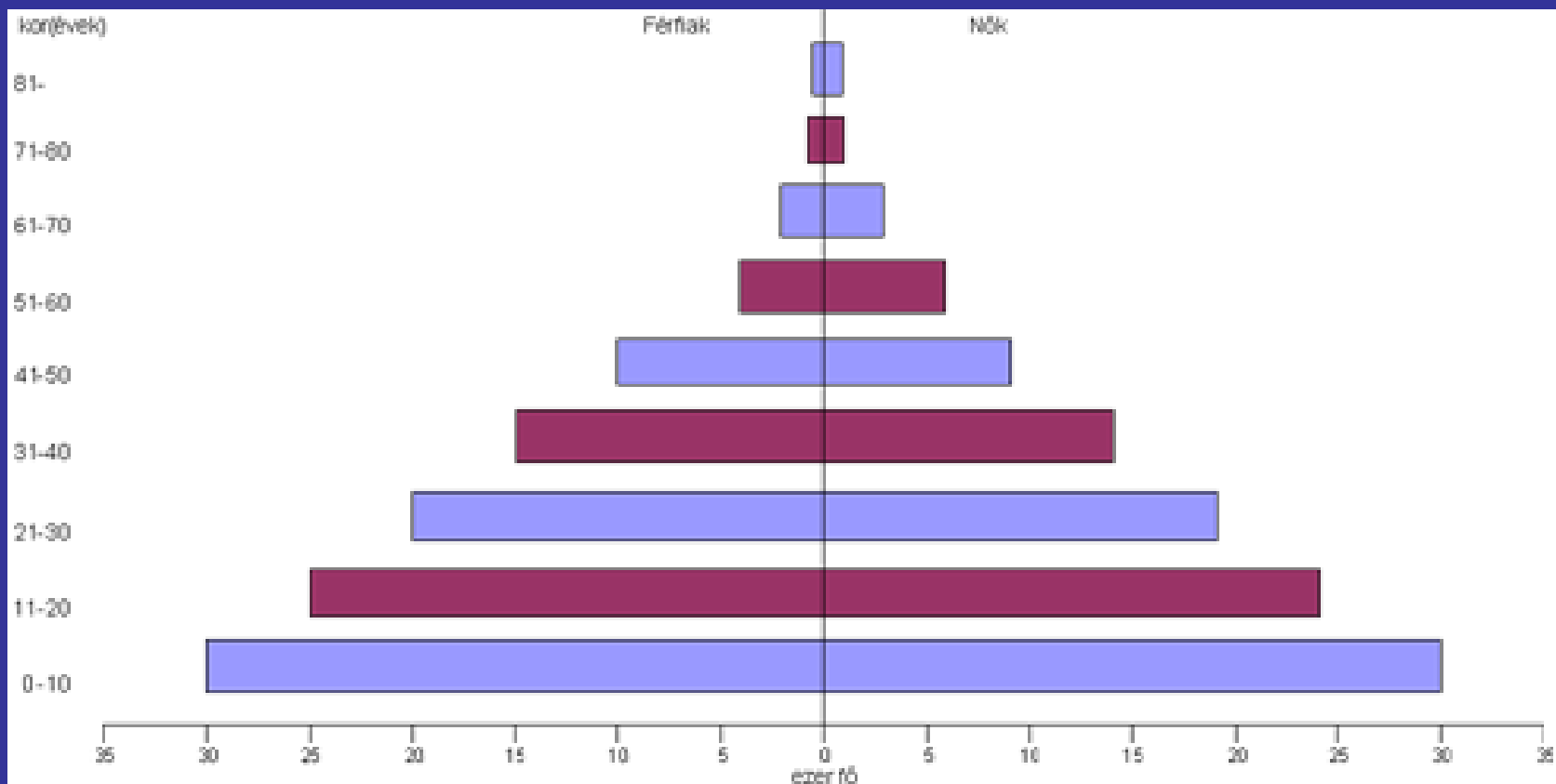
A korfa

- A lakosság korok és nemek szerinti összetételét ábrázolja
- Népesedési folyamatok megfigyelhetők
- A népességszám, a nemek és a korcsoportok arányának időbeli változása nyomon követhető
- Lehetőséget ad demográfiai előrejelzésekre is

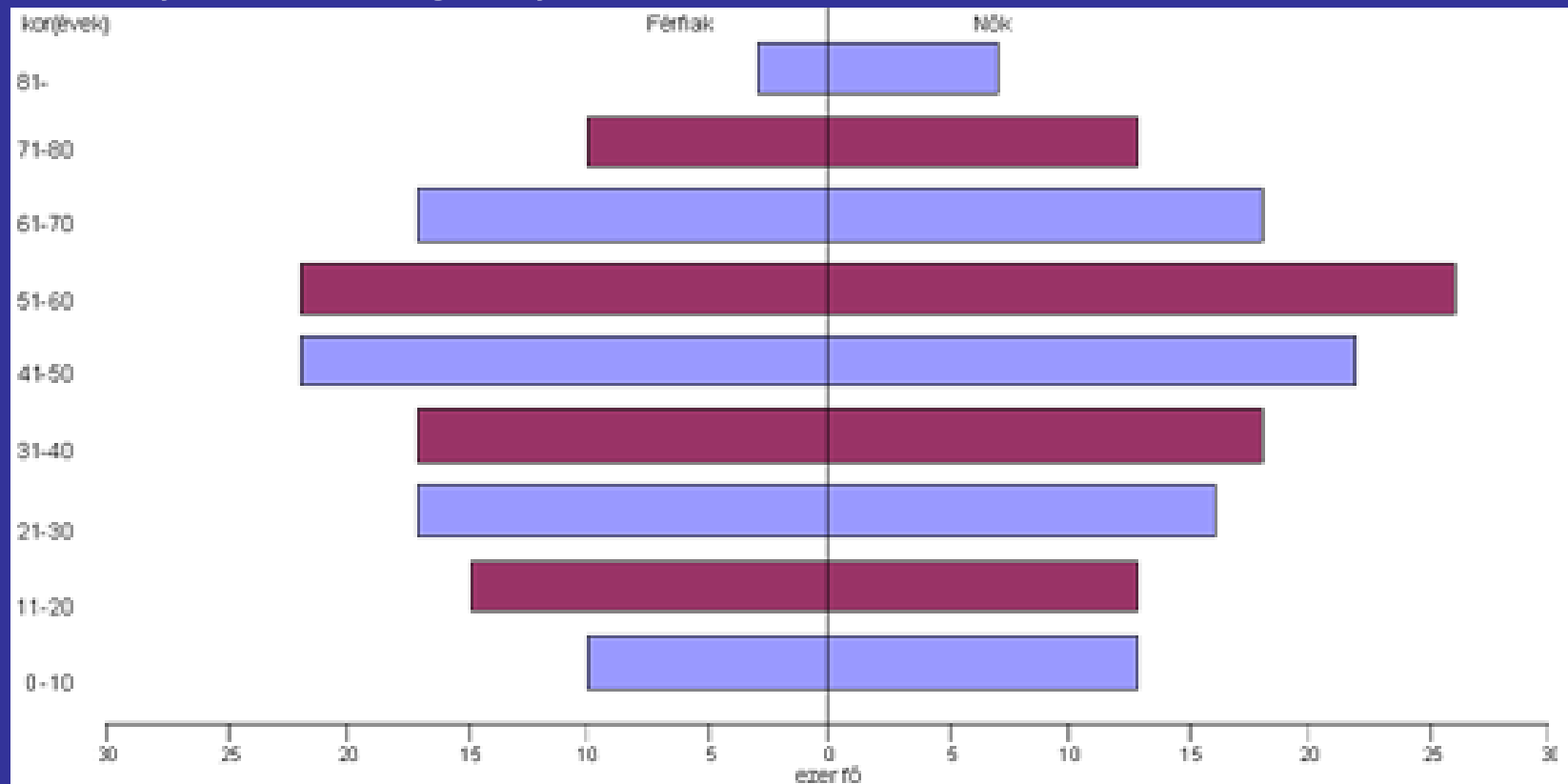
Széles alapú korfa

- Fiatalodó társadalom
- Magas természetes szaporodási érték
- Alacsony a születéskor várható élettartam
- Az oktatás és a munkahelyteremtés a legnagyobb gond
- A fejlődő országok többsége

Keskeny alapú korfa

- Előregedő társadalom
- Alacsony természetes szaporodási érték
- Magas a születéskor várható élettartam
- A nyugdíjellátás a legnagyobb gond
- A fejlett országok jelentős része

Magyarország korfájának változása

Magyarország népességének korfája

